

Konstitutionsutskottets yttrande 2020/21:KU10y

Vårändringsbudget för 2021

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen Vårändringsbudget för 2021 (prop. 2020/21:99) och följdmotioner i de delar som rör konstitutionsutskottets beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och ett yrkande i en motion som gäller ändrad ram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse och ändrade anslag inom utgiftsområdet.

Konstitutionsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionsyrkandet i berörda delar.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Vårändringsbudget för 2021

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner en ändrad ram för utgiftsområde 1 och anvisar ändrade anslagsnivåer för sju anslag inom utgiftsområdet (punkt 14 i denna del). Regeringen föreslår att ramen för utgiftsområde 1 ökas med totalt 149 000 000 kronor för 2021.

Regeringen föreslår att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 2 500 000 kronor till följd av en ökad ärendehantering, tillkommande uppdrag och ett ökat behov av samverkan med andra myndigheter.

Regeringen föreslår också att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 2 000 000 kronor för att finansiera ökningen av anslaget 1:2 *Kammarkollegiet* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

När det gäller anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* anför regeringen att anslaget till följd av en ökad ärendehantering, tillkommande uppdrag och ett ökat behov av samverkan med andra myndigheter, särskilt i de nordliga länen, behöver tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 1 500 000 kronor. Anslaget används bl.a. för länsstyrelsernas arbete mot mäns våld mot kvinnor. Delar av dessa medel bör enligt regeringen, för att kunna användas för bidrag till kommunernas arbete mot prostitution och människohandel, flyttas till anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering. Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör därför minskas med 3 000 000 kronor. Sammantaget bör anslaget enligt regeringen minskas med 1 500 000 kronor.

Vidare anförs i propositionen att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* används bl.a. för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin, åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå samt för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området. Kostnaderna för valadministrationens nya it-system förväntas bli högre än vad som tidigare beräknats. Det nya it-systemet ska kunna användas vid de allmänna valen 2022. Anslaget bör därför enligt regeringen ökas med 15 000 000 kronor.

När det gäller anslaget 6:2 *Justitiekanslern* anförs att Justitiekanslern har fått i uppdrag att bevaka statens rätt med anledning av en underrättelse om tvist i enlighet med Sveriges bilaterala investeringsskyddsavtal med Kina (I2021/00036 [delvis]). Anslaget bör därför ökas med 25 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 2:5 *Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer minskas med motsvarande belopp.

I propositionen anför också att Integritetsskyddsmyndigheten på grund av EU-domstolens dom Schrems II C-311/18 fått ökade krav på att utreda klagomål från enskilda om hur deras personuppgifter behandlas. För att stärka myndighetens förmåga att möta dessa ökade krav och bedriva en ändamålsenlig och rättssäker tillsyn för att värna medborgarnas rätt till skydd av personuppgifter i digitala miljöer samt att hantera det ökade antalet ansökningar om kameratillstånd, behöver anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* tillföras ytterligare medel med 10 000 000 kronor.

Slutligen föreslås inom utgiftsområde 1 att anslaget 8:1 *Mediestöd* ökas med 100 000 000 kronor. Regeringen anför att tryckta nyhetstidningar i dag distribueras huvudsakligen genom samdistribution eller postdistribution. I många delar av landet är postdistributionen en förutsättning för att läsare ska få sin tidning. Detta gäller särskilt glesbygd och utanför tätbebyggda områden. Postnord AB har redan infört varannandagsutdelning i vissa områden och planerar ett successivt genomförande i hela landet under 2021 och 2022, vilket begränsar möjligheten att nå ut med tryckta nyhetstidningar. Vidare har utgifterna för det rättighetsbaserade driftsstödet för medier ökat mer än beräknat. För att möjliggöra en fortsatt spridning av tryckta nyhetstidningar i områden där tidningsdistributionen påverkats av varannandagsutdelning, och hantera de ökade utgifterna för det rättighetsbaserade driftsstödet, behöver anslaget tillföras ytterligare medel.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:4034 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1 i denna del yrkas att förslaget om att anvisa en ändrad anslagsnivå för anslaget 8:1 *Mediestöd* avslås och att ramen för utgiftsområde 1 ökas med totalt 49 000 000 kronor för 2021. I motionen anför att Sverigedemokraterna visserligen inte är emot samdistribution och vill stödja den lokala journalistiken, men motionärerna menar att de redan aviserade höjningarna av anslaget som avser andra stödformer i stället torde kunna riktas över till distribution.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet anser att det är viktigt att en fortsatt spridning av tryckta nyhetstidningar möjliggörs i områden där tidningsdistributionen påverkats av att det införts varannandagsutdelning av post. Vidare anser konstitutionsutskottet att tillräckliga medel bör avsättas för det rättighetsbaserade driftsstödet för medier. I likhet med regeringen anser således konstitutionsutskottet att anslaget 8:1 *Mediestöd* bör tillföras ytterligare 100 000 000 kronor för 2021.

Även när det gäller övriga ändringar av statens utgifter inom utgiftsområde 1 delar konstitutionsutskottet regeringens bedömning.

Sammantaget anser konstitutionsutskottet att regeringens förslag om utgiftsområde 1 i propositionen är väl avvägda. Konstitutionsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionen i berörda delar.

Stockholm den 25 maj 2021

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Anna Sibinska (MP), Erik Ottoson (M), Erik Ezelius (S), Jessica Wetterling (V) och Lars Jilmstad (M).

Avvikande mening

Vårändringsbudget för 2021 (SD)

Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Mikael Strandman (SD) anför:

Vi vill stödja den lokala journalistiken och är inte emot samdistribution. Vi menar dock att de redan aviserade höjningarna av anslaget 8:1 *Mediestöd* som avser andra stödformer i stället bör kunna användas för distribution. Den ökning av anslaget som regeringen föreslår bör avslås. I övrigt delar vi regeringens bedömning när det gäller utgifterna inom utgiftsområde 1.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka kommittémotion 2020/21:4034 i berörda delar.